
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:5

Medieutredning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:31 som gäller medieutredning för Svenska kyrkan. Utskottet anser att det med tanke på den snabba utvecklingen som sker inom medieområdet är det inte aktuellt med en ny medieutredning utan anser att detta är en del av den löpande verksamheten på nationell nivå. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2014:31.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:31.

Motionens förslag

Motion 2014:31 av Dag Sandahl, Medieutredning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en medieutredning.

Bakgrund

År 1997 fattade Centralstyrelsen och Biskopsmötet beslut om en mediestrategi för Svenska kyrkan på nationell nivå. Enligt strategins målsättning ska Svenska kyrkan använda sina egna medier och förhålla sig till andras medier (massmedierna) så att kyrkans mål och verksamhet blir väl kända. Som en följd av den beslutade strategin initierades Svenska kyrkans medieutredning 1998–2000 och den redovisade sitt arbete och sina förslag i betänkandet *Kommunicera mera – med flera!* (Svenska kyrkans utredningar 2000:7).

Utredningens uppdrag var omfattande. Den skulle omfatta Svenska kyrkans totala mediearbete, men enligt direktiven koncentrera sitt arbete på Svenska kyrkans eget mediearbete. Den hade i uppdrag att analysera och lägga fram förslag på följande områden:

- Hur Svenska kyrkan bäst kan utnyttja sina interna medier för kommunikationen med landets alla medlemmar och med särskilda målgrupper.
- Hur kommunikationen mellan Svenska kyrkans olika organ, förtroendevalda, anställda och andra aktiva kan främjas med hjälp av de medier som står till förfogande.
- Förutsättningar och roller för olika kyrkliga medier vilka Svenska kyrkan har ägarintressen i.
- Nya informationsteknikens betydelse för Svenska kyrkans information och kommunikation.
- Finna former för samverkan mellan stift och nationell nivå.

Utredningen ansåg att kyrkans kommunikation med medlemmarna och med samhället i stort i görligaste mån bör ske genom de allmänna medier som står till buds. Därför ansåg utredningen att deras viktigaste förslag var frågorna om hur Svenska kyrkans samverkan med de allmänna medierna kan förbättras samt hur kyrkans kommunikation med alla tillhöriga ska möjliggöras. De förslag som utredningen lade fram rörde enbart den nationella nivån och bedömdes vara sådana att de var genomförbara med hänsyn till den nationella nivåns resurser.

Medieutredningens betänkande var föremål för en remiss till bl.a. samtliga stiftsstyrelser innan kyrkostyrelsen fattade beslut. Remissutfallet visade att intresset för Svenska kyrkans kommunikation var stort hos remissinstanserna samt att man bejakade den av utredningen föreslagna vägen för kommunikation med medlemmarna och samhället. Kyrkostyrelsen behandlade utredningen i september 2001 och konstaterade då att remissutfallet inte medför några särskilda initiativ utan det fortsatta arbetet med de frågor som aktualiserats sker löpande inom ramen för den nationella nivåns mål och rambudget.

Fortsatt arbete med kommunikation

2004 tog kyrkostyrelsen beslut om en gemensam kommunikationsplattform för Svenska kyrkan. Där slås avsändarstruktur, kommunikationsvision och kärnvärden fast. 2011 antog kyrkostyrelsen *Kommunikationsstrategi med ansvarsfördelning för Svenska kyrkan*. I den finns ett antal kommunikationsstrategiska vägval där det framgår att webben är navet i kommunikationen som kan kompletteras av andra kanaler vid behov. Även mötet och sociala medier lyfts fram som en viktig del av kommunikationen:

Svenska kyrkan ska ha hög tillgänglighet och bemöta människor på ett sätt som gör att alla känner sig sedda, respekterade och upplever kyrkan som relevant och trovärdig. Svenska kyrkan använder ett personligt tilltal, ett begripligt och inkluderande språk.

Svenska kyrkan finns där människor finns. Svenska kyrkan inbjuder till samtal och tror på varje människas förmåga att reflektera teologiskt. Svenska kyrkan lyssnar och bidrar till att hjälpa människor bearbeta livsfrågor. Därför prioriteras kommunikation som möjliggör dialog och skapar engagemang. Församlingen är den viktigaste mötesplatsen, men personliga möten kan uppstå på många ställen, exempelvis via sociala medier.

Ansvarsfördelningen i kommunikationsstrategin utgår från kyrkoordningens skrivelser om de olika nivåernas uppdrag (Fjärde avdelningen: Den nationella nivån, Inledning).

Svenska kyrkan på nationell nivå tar ansvar för ... gemensam information ... Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

I mars 2013 antog kyrkostyrelsen en strategi för digital kommunikation och närvaro.

Strategin lyfter fram att Svenska kyrkans digitala kommunikation ska vara aktiv, transparent, lyhörd och se varje människa. Den fastslår även en vision om att Svenska kyrkan ska arbeta aktivt med att ta fram och använda verktyg för att vara kyrka även på digitala arenor.

Den digitala strategin betonar vikten av att vara kyrka på nätet och pekar på vikten av tillgänglighet. Svenska kyrkan ska finnas där människor finns och vara

tillgänglig de tider på dygnet då människor har behov av kyrkan. Personliga möten kan uppstå på många platser, exempelvis via sociala medier. Därför prioriteras kommunikation som möjliggör dialog och skapar engagemang. Svenska kyrkan har en hög ambition när det gäller tillgänglighet avseende till exempel: Språk, barn och unga, funktionsnedsättning, tid på dygnet och teknisk plattform.

Tidigare behandling

Vid 2001 års kyrkomöte förelåg en motion 2001:73 om Svenska kyrkans kommunikation. Motionären ansåg att Svenska kyrkans möjlighet att föra ut det kristna budskapet i media inte skulle bli tillräckligt om man följde medieutredningens förslag, att det framför allt skulle ske genom de redan existerande tv- och radiokanalerna. Motionären föreslog därför att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att ta fram underlag och förutsättningar för att starta en egen tv- och radiokanal samt ett eget produktionsbolag. Kyrkolivsutskottet skrev i sitt betänkande KI 2001:1 att de inte delade motionärens uppfattning utan var i likhet med de flesta av de inkomna remissvaren positiva till medieutredningens förslag. Dessutom ansåg utskottet att det inte fanns ekonomiska förutsättningar för Svenska kyrkan att starta och driva egen tv- och radiokanal och ett eget produktionsbolag. Utskottet föreslog därför kyrkomötet att motionen skulle avslås. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid 2004 års kyrkomöte förelåg åter en motion från samma motionär. Motionen 2004:77 innehöll bl.a. förslag om att kyrkomötet skulle ge kyrkostyrelsen i uppdrag att ta fram underlag på hur en egen tv- och radiokanal skulle kunna vara upplagd samt att målbeskrivningar skulle tas fram för dessa verksamheter. Kyrkolivsutskottet konstaterade i sitt betänkande KI 2004:7 att de inte ändrat sitt ställningstagande i denna fråga utan lyfte fram sitt ställningstagande i betänkande KI 2001:1. Utskottet fann därför inte någon anledning att bifalla motionen utan föreslog att den skulle avslås. Kyrkomötet beslöt i enlighet med utskottets förslag.

Vid 2006 års kyrkomöte behandlades motion 2006:8 i vilken det föreslogs att kyrkostyrelsen skulle låta analysera och utvärdera samt rapportera till kyrkomötet vilka åtgärder som genomförts på grundval av slutsatserna i Svenska kyrkans medieutredning 1998–2000 *Kommunicera mera – med flera* samt resultatet av dessa. Kyrkolivsutskottet konstaterar att redogörelsen i betänkandet tillgodoser det som motionären efterfrågar i sin motion och utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås. Kyrkomötet följde utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:31.

Motionären lyfter i motion 2014:31 behovet av en medieutredning med anledning av sjunkande upplagor för de kyrkliga tidskrifterna och krisen för papperstidningar generellt och frågar hur Svenska kyrkan möter det nya medielandskapet. Utskottet konstaterar att frågan om behovet av kyrkliga facktidsskrifter är intressant men är tveksamma till om det löses med en medieutredning. Utskottet håller med motionären om att medielandskapet är förändrat. Sedan Svenska kyrkans medieutredning 1998–2000 *Kommunicera mera – med flera* lades fram har en stor förändring och utveckling av medielandskapet skett. Inte minst vad gäller ökad digitalisering av medier. Från att den tryckta morgontidningen 1998 nådde 75 procent av befolkningen har andelen stadigt krympt. Nu når den lite drygt hälften av

befolkningen. Även om de som läser morgontidningen på nätet läggs till har den totala räckvidden av befolkningen minskat vilket även tyder på ändrade medievanor generellt.

Utskottet anser även att strategin för digital kommunikation och närvaro som kyrkostyrelsen antog i mars 2013 är ett sätt att möta det nya medielandskapet.

Utskottet anser att det med tanke på i vilken takt dessa förändringar sker är det inte aktuellt att tillsätta en ny medieutredning. Utskottet ser då hellre ett arbetssätt där kyrkostyrelsen kontinuerligt arbetar med att ta fram och förändra strategier gällande medlemskommunikation och kommunikation med allmänheten. Utskottet anser att kompetens och resurser för detta bör finnas på kyrkokansliet hos de strategier som finns på kommunikationsavdelningen. Med tanke på de strategier och resurser som redan finns föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2014:31.

Uppsala den 25 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Marie Nielsén, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Marie Nielsén, ordförande, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Sofia Rosenquist, Niklas Grahm, Roland Johansson, Berit Simonsson, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Katarina Glas, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Margareta Larsson, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.